

do deposéiert fir de Contrôle de concentration, well mer effektiv dat eenzegt Land sinn an der Europäescher Unioun, dat dat nach net huet. Souguer déi ganz kleng ..., aner kleng europäesch Länner hunn dat an ech hunn ëmmer fonnt, dass dat eis net gutt géif zu Gesiicht stoen an dass mer och effektiv an dem Land awer trotzdem e bëssen eng Situatioun hate vu verschiddene Secteuren, wou mer ganz staark Konzentratiounen hunn, dass mer eis dat Instrument sollt ginn, fir effektiv och ze kucken, dass et do keng Abuse géif ginn, déi een ëmmer constatéiert, wann et esou Konzentratiounen gëtt. An dofir gesinn ech am Fong och elo net direkt de Rapport zwëschent dem Mechanismus fir d'Fixatioun vun de Präisser an deem vun der Konzentratioun.

Ech si par ailleurs awer frou ze héieren, dass dee Projet de loi do weiderbruecht gëtt an dass deen nach wie vor vun där neier Regierung dann och hoffentlech en l'état gedroe gëtt.

M. Lex Delles, Ministre de l'Économie, des PME, de l'Énergie et du Tourisme | Dat gëtt gemaach!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Fayot. Elo hunn ech nach eng Wuertmeldung vum Här Bausch. Här Bausch.

M. François Bausch (déi gréng) | Jo, Här President, mir stëmmen déi Motioun mat, well ech verstinn och net esou richtig, firwat mer elo hei diskutéieren. Den Här Clement huet hei eng Motioun gemaach, wou en am Fong d'Regierung opfuert, eng aner Proposition de loi auszeschaffen, déi sech mat där Fro vun dem Contrôle ex ante beschäftegt. Dat ass jo nëmmen eng Opfuertung un d'Regierung. Wou ass elo de Problem hei, datt mer dat elo dowéinst hei ofleenen?

(Interruption)

Gelif?

(Interruption)

Nee, net an där Form wéi den Här Clement dat gesot huet. Ech sinn zwar do mat em averstan. Mir hate jo och elo rezent e Beispill. Duerfir ...

M. Marc Goergen (Piraten) | Et ass keng Auto-saisine!

M. François Bausch (déi gréng) | Duerfir sinn ech der Meenung, datt déi Motioun hei schonn hir Berechtigung huet an datt een déi och sollt stëmmen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Bausch. Den Här Wagner huet nach d'Wuert gefrot.

M. David Wagner (déi Léng) | Jo, merci, Här President. Ech gesinn dat u sech och esou wéi den Här Bausch: Mir schwätzen do vun zwou verschiddene Saachen. D'Regierung seet, si wéilt d'Gesetz iwwert d'Konkurrenzopsicht och nach revidéieren. An der Rei, mee dat heiten ass eng kloer Opfuertung. Mir kruten déi Motioun zwar ganz séier elo, mee si ass relativ einfach ze verstoen. De Sënn vun der Motioun ..., dat heescht, et ass schonn eng politesch Opfuertung un dës Regierung. An deem Sënn, menge mer, musse mer se matdroen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wagner. Ech gesinn elo keng weider Wuertmeldung zu deem Sujet. Da géife mer zur Ofstëmmung iwwert dës Motioun kommen.

Vote sur la motion 1

Ech maachen de Vott op. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. A Fin du vote.

9 Jo-Stëmmen, 50 Nee-Stëmmen. Dës Motioun ass also mat 50 Nee-Stëmme géint 9 Jo-Stëmmen ofgeleent.

Ont voté oui : M. François Bausch, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement, Marc Goergen et Ben Polidori ;

MM. Marc Baum (par M. David Wagner) et David Wagner.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher (par M. Laurent Mosar), Félix Eischen, Paul Galles, Christophe Hansen, Max Hengel, Mme Françoise Kemp, M. Marc Lies, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Marc Spautz, Charel Weiler (par M. Christophe Hansen), Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par Mme Corinne Cahen) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par M. Yves Cruchten), Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Paulette Lenert (par Mme Taina Bofferding) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos (par M. Jeff Engelen) et M. Tom Weidig.

3. 8254 – Projet de loi portant modification:

1° de la loi modifiée du 4 avril 1924 portant création de chambres professionnelles à base élective ;

2° de la loi modifiée du 26 octobre 2010 portant réorganisation de la Chambre de Commerce ;

3° de la loi modifiée du 2 septembre 2011 portant réorganisation de la Chambre des Métiers

An da komme mer zum zweete Punkt vum Ordre du jour. Dat ass de Projet de loi 8254, eng Ofännerung vun de Gesetzer vun de Berufsämmeren, fir hir Konformitéit mat der neier Verfassung ze garantéieren. D'Riedezäit ass hei och nom Basismodell festgeluecht an deemno folgendermoossen opgedeelt: D'Rapportrice huet zéng Minutten, déi jeeeweileg Fraktiounen a Sensibilitäten hu fënnf Minutten, d'Regierung huet zéng Minutten. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Octavie Modert, d'Madamm Paulette Lenert, den Här Tom Weidig, den Här François Bausch an den Här Sven Clement. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorabel Madamm Carole Hartmann. Madamm Hartmann, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Économie, des PME, de l'Énergie, de l'Espace et du Tourisme

Mme Carole Hartmann (DP), rapportrice | Här President, léif alleguer, am Juli 2023 ass déi nei Verfassung a Kraaft getrueden. Dës huet de Chambres professionnelles e constitutionelle Rang attribuéiert, wat hire Pouvoir législatif an och hire Rôle am Kader vum Sozialdialog nach emol gestärkt huet. Mam neie Statutt vun de Chambres professionnelles mussen Upassungen a vereenzelten Texter, déi si concernéieren, gemaach ginn.

Den Ament gëtt et fënnf Chambres professionnelles, deenen hire Kader ënner anerem duerch déi folgend dräi Gesetzer definéiert ass: d'Gesetz iwwert d'Kreatioun vun de Chambres professionnelles à base

élective, d'Gesetz vun der Reorganisatioun vun der Chambre de Commerce an d'Gesetz iwwert d'Reorganisatioun vun der Chambre des Métiers. Déi dräi Gesetzer gesi fir, dass Erwuessener, déi ënner enger Tutelle stinn, bei de Walen an de Chambres professionnelles d'office vum Walrecht ausgeschloss ginn. Dës ass net en ligne mat der neier Verfassung.

Den Artikel 64 vun der Verfassung definéiert verschidde Krittäre bezüglech der Wielerschaft zu Lëtzebuerg. Fir kënnen ze wielen, muss een déi lëtzebuergesch Nationalitéit hunn a volljäreg sinn. Fir kënnen gewielt ze ginn, muss een zousätzlech Resident am Land sinn. D'Juridictiounen hunn d'Méiglechkeet, an de Fäll, déi per Gesetz definéiert sinn, engem dat aktivt a passivt Walrecht ze entzéien. De Legislature ass déi eenzeg Entitéit, déi dës Recht huet an déi dës Decisioun och ka vum Juge des tutelles kontrolléiere loosse.

Fir d'Konformitéit mat der Verfassung ze garantéieren, huet dës Gesetzesprojet als Zil, dräi Ännerungen virzehuelen:

Éischtens soll déi automatesch Exklusivitéit vun de sougenannte „majeurs sous tutelle“, wat hiren Droit de vote actif et passif betrëfft, ofgeschaaft ginn.

Dann ass och virgesinn, d'Loi organique vun der Chambre de Commerce an der Chambre des Métiers unzepassen, fir hinnen de Statutt vun der Chambre professionnelle ze ginn. Déi haten nämlech bis dato de Statutt vun engem Établissement public respektiv vun enger Personne morale de droit public.

Un drëtter Stell soll den Text, wou et ëm de Renouvellement vun der Chambre d'Agriculture geet, ugepasst ginn. Konkreet soll hei de Renvoi op e bestëmmt Joer aus dem Text gestrach ginn, fir dass den Text net muss all fënnf Joer ugepasst ginn. Dës erlaabt och den aktuelle Mandatair vum Collège des viticulteurs, vum Collège des agriculteurs a vum Collège des horticulteurs hir Aufgaben iwwert déi fënnf Joer eraus ze assuréieren, bis datt déi nei Mandatairen hir Fonctioun untrieden. Soumat ass och eng gewësse Kontinuitéit garantéiert.

D'Ekonomieskommissioun krut zu dësem Gesetzesprojet fënnf Avisen eran. Vum Staatsrot gouf et keng Opposition formelle. De Staatsrot huet allerdéngs bemierkt, dass den Artikel 64 vun der Verfassung u sech just déi legislativ Wale betrëfft an dass dofir net ganz d'Argumentatioun am Projet de loi suivéiert gëtt. De Staatsrot begréisst trotzdem dësen Text, well en erlaabt, d'Wale vun de Chambres professionnelles mam Prinzip vun der Non-Diskriminatioun ze vereenen, deem am Artikel 15 vun der neier Verfassung virgesinn ass.

D'Chambre de Commerce huet den Text allgemeng begréisst.

D'Chambre des Métiers fënnt, genau wéi de Staatsrot, dass keng Kontradiktioun tëschent dem Gesetz an der Verfassung besteet, well de Régime des tutelles vum Code civil an dem Nouveau code de procédure civile virgesi wär. Dës géif hinnen no bedeiten, dass d'Tutelle souwisou nëmmen vun engem Juge ka prononcéiert ginn an doduerch d'Konditiounen, déi vum Artikel 64 virgesi sinn, d'office erfëlle géif.

D'Chambre des Métiers ass awer d'accord dermat, dass een an d'Dispositiounen vun de Lois organiques vun de Chambres professionnelles afüügt, dass sech am Fall vun enger Tutelle de Juge des tutelles muss kloer zum Droit de vote prononcéieren. Och mécht d'Chambre des Métiers d'Remark, dass hir – an der Chambre de Commerce hir – Représentanten, déi an der Fonctioun entweder Chef d'entreprise oder Entrepreneur sinn, net vu Majeurs sous tutelle kënnen assuréiert ginn.

D'Chambre des Métiers seet doriwwer eraus, datt hiren neie Statutt net méi kompatibel wier mat verschiddenen Dispositiounen vum Gesetz vum 1924. Dëst géif der Regierung en Observatiouns- an Interventiounsrecht vis-à-vis vun de Chambres professionnelles ginn an dat géif Problemer um Niveau vum Ordre constitutionnel bedeuten. Duerfir hu si eng komplett Reform vum Gesetz an och d'Aféierung vun engem Socle juridique commun fir d'Chambres professionnelles gefrot.

D'Staatsbeamtegewerkschaft ass der Meinung, dass den Artikel 64 vun der neier Verfassung just d'Legislativwale betrëfft, well dësen och virgesäit, dass een déi lëtzebuergesch Nationalitéit muss hunn, fir kënnen vum Droit de vote actif et passif ze profitéieren. D'Majeurs sous tutelle hätten an hirer Chamber och schonn den Droit de vote actif, kéinten awer selwer net gewielt ginn.

Allgemeng begréisst d'Chambre des Fonctionnaires, och wa si net selwer vum Text beträff ass, dass duerch d'Changements, déi virgesi sinn, d'Onofhängegkeet vun de Chambres professionnelles ervirgehuewe gëtt.

Fir weider Detailer zum Fong vun dësem Projet de loi verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport an ech géif heimadder dann och den Accord vun der Demokratescher Partei direkt ginn.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Villmoos merci, Madamm Hartmann. Merci och fir Äre schrëftlechen an Äre mündleche Rapport.

An déi éischt ageschriwwen Riednerin ass d'Madamm Octavie Modert. Madamm Modert.

Discussion générale

Mme Octavie Modert (CSV) | Jo, merci, Här President. Dat Gesetz hei ..., effektiv, vun deene véier Dispositiounen ginn der dräi dovunner op déi nei Verfassung zréck. Eng dovunner betrëfft dann d'Landwirtschaftskammer, wou elo just Wale waren. Et ass jo déi Patronatskammer, wou Wale si fir all hir Ressortissanten. Et ass elo natierlech ze spéit fir déi Walen, wou mer et hei stëmmen. Dann ass et awer gutt do fir déi nächste Kéier. An dofir gëtt d'CSV och hiren Accord zu dësem Gesetz.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Modert. An dann ass d'Wuert fir den Här Claude Haagen.

M. Claude Haagen (LSAP) | Merci, Här President. D'LSAP begréisst dëse Projet de loi a gëtt heimadder hiren Accord.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Haagen. Här Weidig, et ass un Iech.

M. Tom Weidig (ADR) | Ech proposéieren och menger Fraktioun, datt mer dëst Gesetz matstëmmen. Et ass wichteg, datt et an Aklang gesat gëtt mat der neier Verfassung. Eppes wat mir elo net wierklech als néideg gesinn hunn, dat ass, den Artikel ewechzehuele mat de Leit „en tutelle“. Dat huet och d'Handwierkerkammer gesot an och de Staatsrot huet sech jo do scho prononcéiert. Mee dat wäert warscheinlech souwisou keng Relevanz an der Praxis hunn. Duerfir wäerte mer et matstëmmen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Weidig. Dann ass et um Här François Bausch.

M. François Bausch (déi gréng) | Merci, Här President. Och mir sinn d'accord.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Bausch. Här Clement, et ass un Iech.

M. Sven Clement (Piraten) | Mir begrëssen dee Projet an och mir sinn d'accord. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | D'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ass domat ofgeschloss.

An dann huet d'Regierung d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

M. Lex Delles, Ministre de l'Économie, des PME, de l'Énergie et du Tourisme | D'Regierung begréisst déi grouss Zoustëmmung zu deem Projet de loi hei a seet villmoos Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Domat ass dann d'Diskussioun ofgeschloss.

Da komme mer zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8254. Den Text steet am Document parlementaire 8254⁶.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8254 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. Sou, an ech schléissen de Vott of.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmmen. Infolgedesseg keng Nee-Stëmm a keng Abstentioun. An domat ass dëse Projet de loi mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Marc Lies), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach (par Mme Françoise Kemp), Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Christophe Hansen, Max Hengel, Mme Françoise Kemp, M. Marc Lies, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Marc Spautz (par M. Paul Galles), Charel Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Maurice Bauer) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par Mme Taina Bofferding), Francine Closener, M. Yves Cruchten (par M. Mars Di Bartolomeo), Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Paulette Lenert (par M. Georges Engel) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos (par M. Jeff Engelen) et M. Tom Weidig ;

MM. François Bausch, Meris Sehovic (par M. François Bausch), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement, Marc Goergen et Ben Polidori ;

MM. Marc Baum (par M. David Wagner) et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

4. 8262 – Projet de loi relative à la construction d'une école européenne à Junglinster

Mir kommen dann elo zum Projet de loi 8262 iwwert d'ëffentlech Finanzéierung vum Bau vun enger Europaschoul zu Jonglënster.

(Interruption par M. Fernand Etgen et hilarité)

D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an deemno folgendermoossen opgedeelt: D'Rapportrice huet zéng Minutten, déi eenzel Fraktiounen a Sensibilitäten hu fénnef Minutten, d'Regierung huet zéng Minutten. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Emile Eicher, d'Madamm Francine Closener, den Här Jeff Engelen, den Här François Bausch, den Här Marc Goergen an den Här David Wagner. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorable Madamm Corinne Cahen. Madamm Cahen, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

Mme Corinne Cahen (DP), rapportrice | Villmoos merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir investéiere souwuel an nei Schoule wéi och an nei Schoulsystemer natierlech, mee awer haut emol virun allem an nei Schoulgebaier, fir dass jiddwer Kand och dat richtegt Gebai fir sech fënnt. Haut hu mer direkt zwee Projeten um Ordre du jour, wou et ëm Schoule geet. Mir investéieren, wéi gesot, weider an d'Bildung an och an d'Gebaiere eben, fir dass och jiddwereen ënnert de beschte Konditiounen kann hei am Land an d'Schoul goen.

Den éischte Projet haut, den 8262, ass dee vun engem neie Gebai fir déi ëffentlech Europaschoul zu Jonglënster.

Plusieurs voix | Très bien!

Mme Corinne Cahen (DP), rapportrice | Zanter der Ouverture vun der éischter ëffentlecher Europaschoul 2016 zu Déifferdeng si souwuel d'Demande wéi och d'Offer permanent an d'Luucht gaangen. Bei der Rentrée 2018/2019 ass eng ëffentlech Europaschoul zu Jonglënster opgaangen an engem modulair Gebai, dat scho bestanen huet um Site vum Lënster Lycée. D'Primärschoul an d'Spillschoul, déi am Moment nach a Container ënnerbruecht sinn, kréien elo en neit Gebai mat engem neie Schoulhaff, enger Sportshal an och engem Geméisgaart.

Erlaabt mer, e bëssen an den Detail ze goe vun dësem Gesetz. An deem neie Gebai wäerten eng 400 Kanner kënnen beschoult ginn an déi sinn dann an 20 Klassenäll opgedeelt. Do dernieft ginn 10 sougenannte „Salles de différenciation“ gebaut. 4 dovunner wäerten och vum Service d'éducation et d'accueil benotzt ginn. Ech wëll och drop hiweisen, dass d'H-Form vum Gebai et erlaabt, rationell Weeër ze hunn: D'Entrée vum neie Gebai ass an der Mëtt, soudass jiddereen um kierzten Wee dann och op seng Plaz an a säi Klassenäll kennt.

Et wäert 7 Lokaler fir didaktescht Material ginn an 2 Ateliere fir Konscht a Musek. Fir den SEA, de Service d'éducation et d'accueil, sinn 2 Vestiäre virgesi fir déi 400 Kanner, 3 Psychomotricitéitssäll, 4 Salles de construction, 7 Kreativitéitsraim, dovunner eebe 4 a Synergie mat der Primärschoul, 6 Säll fir Jeux de rôle, dovunner een, dee mat der Primärschoul gedeelt gëtt, 2 Säll si virgesinn, fir Babyfoot respektiv Billard ze spillen, an dann, ganz flott, da gëtt et och eng Chill Lounge, e Kichenatelier, en Depot fir Material, eng Bibliothéik gradewéi e Preparatiounssall fir de Bibliothécaire, e Liessall an e Raum fir de Stockage.

Net méi spéit ewéi gëschter ware mer eis heibannen allegueren eens, dass Sport a Beweegung immens wichteg sinn, an dofir gëtt dann hei och eng nei Sportshal gebaut, déi adaptéiert ass fir déi méi kleng Kanner, e multifunktionelle Raum mat Depot, 4 Vestiäre fir Schüler, 2 Vestiäre fir Enseignanten, e Büro fir d'Enseignanten an eng Infirmerie.

Virgesi sinn och e Büro fir de Sous-Direkter, e Büro fir de Responsable vum SEA, e Konferenzsall, e Lokal